

1. Wykaz skrótów

- BaP – benzo(a)piren
b.d. – brak danych
BEiŚ – Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”
EEA – Europejska Agencja środowiska
EUR – euro
EFRR – europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
FS – Fundusz Spójności
GDDKiA – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GDOŚ – Generalna Dyrekcja Ochrony środowiska
GUS – Główny Urząd Statystyczny
GZWP – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych
IMGW – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej
JCW – jednolite części wód
JCWPd – jednolite części wód podziemnych
JST – jednostka samorządu terytorialnego
KE – Komisja Europejska
KFD – Krajowy Fundusz Drogowy
KWSPS – Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej
KWB – Kopalnia Węgla Brunatnego
KZGW – Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej
mpzp – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
nd – nie dotyczy
NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OSP – ochotnicza straż pożarna
OZE – odnawialne źródła energii
pem – promieniowanie elektromagnetyczne
PGNiG – Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo
PIG-PIB – Państwowy Instytut Geologiczny
PINB – Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego
PMŚ – Państwowy Monitoring środowiska
POLiŚ – program Operacyjny Infrastruktura i środowisko
POŚ – Prawo ochrony Środowiska
Program – program ochrony środowiska dla powiatu kolskiego
Prognoza – prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony środowiska dla powiatu kolskiego na lata 2017=2020 z perspektywą na lata 2021-2024
PSSE – Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna
pt – pod tytułem
PZD – Powiatowy Zarząd Dróg
RDLP – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RZGW – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SUW – stacja uzdatniania wody
UE – Unia Europejska

UMWW – Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego
WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu
WIOŚ – Wojewódzka Inspekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu
WPGO – wojewódzki plan gospodarki odpadami
WRPO – Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny
WSSE – Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna
WUW – Wielkopolski Urząd Wojewódzki
wytyczne - wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska (Ministerstwo Środowiska 2015)
WZDW – Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich
WZMiUW – Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych
ZPKWW – Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego

2. Wstęp

2.1. Podstawa prawna opracowania

Opracowanie programu ochrony środowiska dla Powiatu jest obowiązkiem wynikającym z ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2016.672), która w Dziale III pt. Polityka ochrony środowiska oraz programy ochrony środowiska stanowi : w art. 17:

„art.17.1. Organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych.”

„art.17.2. Projekty programów ochrony środowiska podlegają zaopiniowaniu przez:

- 1) ministra właściwego ds. środowiska – w przypadku projektów wojewódzkich programów ochrony środowiska,*
- 2) organ wykonawczy województwa – w przypadku projektów powiatowych programów ochrony środowiska,*
- 3) organ wykonawczy powiatu – w przypadku projektów gminnych programów ochrony środowiska.”*

„art.17.4. Organ, o którym mowa w ust. 1, zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 – o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu , którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony środowiska.”

oraz w art.18

„Art.18.1 Programy, o których mowa w art. 17.ust 1., uchwała odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada gminy.

2. Z wykonania programów organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.

3. Po przedstawieniu raportów odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu albo radzie gminy raporty przekazywane są przez organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy odpowiednio do ministra właściwego ds. ochrony środowiska, organu wykonawczego województwa i organu wykonawczego powiatu.”

Dotychczas obowiązuje Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kolskiego na lata 2013 – 2016 opracowany w roku 2013, przyjęty Uchwałą Nr XXXIX/174/2013 Rady Powiatu Kolskiego z dnia 28 listopada 2013 r. – w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony środowiska dla Powiatu Kolskiego na lata 2013 – 2016”.

W roku bieżącym Powiat przystąpił do opracowania Programu Ochrony środowiska dla Powiatu Kolskiego na lata 2017 – 2020 z perspektywą na lata 2021 – 2024 zwanego w dalszej części opracowania Programem, którego wykonawcą, na mocy umowy zawartej 17.02.2016 r., jest KonsultEKO Grażyna Puch Ewa Hoffmann Spółka Cywilna; ul. Bydgoska 55D/5; 64-920 PIŁA; NIP 781-186-84-34.

2.2. Metodyka i tok pracy

Program został opracowany w oparciu o zapisy ustaw:

- ✓ Prawo Ochrony Środowiska,
- ✓ ustawę o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko

a także „Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”, które we wrześniu 2015 roku zostały ogłoszone przez Ministerstwo Środowiska i są dostępne na stronie internetowej.

Założenia Programu uwzględniają specyfikę Powiatu i ostateczny kształt opracowania wynika z wymagań określonych przez Zamawiającego.

Źródłem danych są:

- ✓ opracowania WIOŚ – w zakresie jakości środowiska
- ✓ dane RDOŚ – w zakresie zasobów przyrody i form ochrony przyrody
- ✓ dane GUS – w zakresie podstawowych danych statystycznych określających Powiat
- ✓ dane pozyskane z Gmin położonych na terenie Powiatu
- ✓ dane Powiatu

Tok prac nad opracowaniem Programu rozpoczęty został w marcu 2015 i w pierwszej kolejności było to przygotowanie ankiety i rozesłanie jej do Gmin Powiatu w celu pozyskania danych o planowanych inwestycjach w czasie objętym Programem.

W następnej kolejności opracowana została charakterystyka środowiska Powiatu wraz z określeniem jakości poszczególnych jego elementów. Na tej podstawie określono zagrożenia dla poszczególnych obszarów interwencji, na podstawie których wyznaczone zostały główne cele strategiczne.

Zgodnie z wytycznymi obszary interwencji to:

1. ochrona klimatu i jakość powietrza,
2. zagrożenie hałasem,
3. pola elektromagnetyczne,
4. gospodarowanie wodami,
5. gospodarka wodno – ściekowa,
6. zasoby geologiczne,
7. gleby,
8. gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
9. zasoby przyrodnicze,
10. zagrożenie poważnymi awariami.

Każdy z obszarów interwencji uwzględnia zagadnienia horyzontalne:

- ✓ adaptacja do zmian klimatu,
- ✓ nadzwyczajne zagrożenia dla środowiska,
- ✓ działania edukacyjne,
- ✓ monitoring środowiska.

Kolejnym etapem prac było określenie celów strategicznych i zadań tak, by odpowiadały z jednej strony potrzebom środowiska Powiatu, ale także były spójne z celami krajowych i wojewódzkich dokumentów strategicznych. Cele i Zadania zostały zestawione w tabelach stanowiących harmonogram rzeczowy realizacji Programu, podzielone zostały na zadania własne, zadania monitorowane oraz zadania realizowane przez poszczególne gminy Powiatu.

Ostatnim etapem prac nad programem były konsultacje społeczne oraz uzgodnienia z Urzędem Marszałkowskim i procedura strategicznej oceny oddziaływania Programu na środowisko dokonana w oparciu o prognozę oddziaływania Programu na środowisko, w wyniku której uzyskano opinię RDOŚ i WSSE. Uwagi zebrane w wyniku tych postępowań zostały zebrane w ostatnim rozdziale Prognozy pt. Podsumowanie.

2.3. Zawartość Programu

Ustawa Prawo ochrony środowiska nie precyzuje szczegółów zawartości Programu. Ustalono, że dokument zostanie opracowany dokładnie wg wytycznych, łącznie z zalecaną kolejnością poszczególnych rozdziałów i podziałem na obszary interwencji oraz w ich obrębie te same zagadnienia horyzontalne.

3. Streszczenie

Program ochrony środowiska dla Powiatu Kolskiego został opracowany w celu realizacji polityki ochrony środowiska, która odzwierciedla główne cele europejskiej polityki proekologicznej tj.:

- zasada zrównoważonego rozwoju,
- zasada równego dostępu do środowiska,
- zasada przezorności,
- zasada uspołecznienia i subsydialności,
- zasada prewencji,
- zasada „zanieczyszczający płaci”,
- zasada skuteczności ekologicznej i ekonomicznej.

Program określa wymagania odnoszące się do polityki ekologicznej państwa i jest zgodny z dokumentami wojewódzkimi. Pełni następujące zadania:

- jest instrumentem wdrażania zasady zrównoważonego rozwoju,
- podstawą strategicznego zarządzania,
- informuje o zasobach środowiska naturalnego,
- jest analizą problemów i zagrożeń ekologicznych, proponując jednocześnie sposoby ich rozwiązania.

Na podstawie stanu środowiska oraz jego jakości przeprowadzono analizę SWOT. Biorąc pod uwagę wszystkie te dane sformułowano główne problemy i zagrożenia środowiska. Na podstawie Raportu z wykonania Programu ochrony środowiska dla Powiatu kolskiego na lata 2013-2016 podsumowano efekty realizacji dotychczasowego programu. W rozdziale 5 sformułowano cele konieczne do osiągnięcia poprawy stanu środowiska, określono powiązania Programu z innymi dokumentami. Dokonano analizy zagrożeń dla realizacji poszczególnych działań o ramach obszarów interwencji. Na podstawie danych z gmin położonych na terenie Powiatu zestawiono harmonogram rzeczowy działań własnych, monitorowanych oraz realizowanych przez samorządy i określono nakłady niezbędne do realizacji Programu. Wskazano również możliwe źródła ich finansowania.

W rozdziale dotyczącym systemu realizacji Programu określono uczestników wdrażania, monitorowanie i wskaźniki realizacji oraz określono sposób upowszechnienia informacji o środowisku i stanie realizacji Programu.